

Briuselis, 2015 07 09
COM(2015) 329 final

KOMISIJOS ATASKAITA

Sjungos teisės taikymo stebėjimo politika 2014 m. metinė ataskaita

{SWD(2015) 133 final}
{SWD(2015) 134 final}

Sjungos teisės taikymo stebėjimo politika

2014 m. metinė ataskaita

I.	IVADAS.....	4
II.	SAJUNGOS TEISĖS TAIKYMO STEBĖJIMO POLITIKA.....	5
III.	PAŽEIDIMO NAGRINĖJIMO PROCEDŪRŲ ETAPAI.....	6
IV.	PRIEŠ PRADEDANT PAŽEIDIMO NAGRINĖJIMO PROCEDŪRĄ	7
	1. Problemų nustatymas.....	7
	2. Problemų sprendimas.....	10
V.	PAŽEIDIMŲ NAGRINĖJIMO PROCEDŪRA.....	13
	1. Ikiteisminis etapas	13
	2. Bylos perdavimas nagrinėti Teisingumo Teismui pagal SESV 258 straipsnį ir 260 straipsnio 2 dalį.....	15
VI.	DIREKTYVŲ PERKĖLIMAS Į NACIONALINĘ TEISĘ	17
	1. Vėluojantis perkėlimas į nacionalinę teisę.....	17
	2. Bylos perdavimas nagrinėti Teisingumo Teismui pagal SESV 258 straipsnį ir (arba) 260 straipsnio 3 dalį	20
VII.	POLITIKOS RAIDA	22
	1. Kad Sąjungos teisė būtų artimesnė Europos žmonėms	22
	2. „Trečiojo ramsčio“ pereinamasis laikotarpis. Policijos ir teisminis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose dabar turi tokį patį statusą kaip ir kitos ES politikos sritys.....	23
	3. Įgyvendinimo planai ir aiškinamieji dokumentai: dabartinė padėtis	24
	4. Geresnio reglamentavimo darbotvarkė.....	25
	5. ES reglamentavimo kokybė	26
VIII.	IŠVADOS	27

I. ĮVADAS

Veiksmingas ES teisės taikymas būtinas, kad Europos Sąjunga galėtų pasiekti savo tikslus, kaip nustatyta Sutartyse, ir didinti ES institucijų patikimumą piliečių ir plačiosios visuomenės akyse. Valstybės narės atsako už tai, kad direktyvos būtų laiku ir tiksliai perkeltos į nacionalinę teisę, taip pat už tinkamą visos ES teisės taikymą ir įgyvendinimą¹, o Komisija stebi ES teisės taikymą ir užtikrina, kad valstybių narių teisės aktai atitiktų ES teisę².

Šiuo tikslu Komisija reguliariai tikrina nacionalinių perkėlimo priemonių tekstus, kuriuos ji gauna iš valstybių narių, ir pradeda tyrimus savo iniciatyva. Ji taip pat nagrinėja ir reaguoja į iš piliečių, įmonių, NVO ir kitų suinteresuotųjų šalių gautus skundus ir į Europos Parlamento peticijas, kuriuose atskleidžiami galimi teisės aktų pažeidimai.

Jei Komisija aptinka galimą pažeidimą, ji pradeda dvišalį dialogą su valstybe nare, kurios prašoma išspręsti problemą greitai ir veiksmingai remiantis ES teisės aktais. Jei šios problemų sprendimo pastangos nesėkmingos, Komisija gali pradėti oficialią pažeidimo nagrinėjimo procedūrą (pagal Sutarties dėl ES veikimo (SESV) 258 straipsnį)³. Jei valstybė narė nesilaiko Komisijos nuomonės, Komisija gali kreiptis į Teisingumo Teismą pagal SESV 258 straipsnį, jei tenkinamos 260 straipsnio 2 ar 3 dalių sąlygos, ar net prašyti finansinių sankcijų.

Šioje 2014 m. metinėje ataskaitoje apžvelgiami valstybių narių rezultatai, susiję su pagrindiniais ES teisės taikymo aspektais, ir išryškinami pagrindiniai 2014 m. įgyvendinimo politikos pokyčiai. Ataskaitos struktūra yra tokia pati, kaip ir ankstesniais metais. Komisijos tarnybų darbo dokumentuose, pridėtuose prie šios ataskaitos, pagal valstybes nares ir pagal politikos sritis nagrinėjami ES teisės taikymo rezultatai bei sunkumai.

¹ SESV 291 straipsnio 1 dalis.

² ES sutarties 17 straipsnyje nurodyta, kad „[Komisija] užtikrina, kad Sutartys ir priemonės, kurių jomis vadovaudamosi imasi institucijos, būtų taikomos. Ji prižiūri Sąjungos teisės taikymą, [...]“.

³ Pažeidimo nagrinėjimo procedūros gali būti pradėtos ir pagal kitas ES teisės nuostatas, pavyzdžiui, pagal SESV 106 straipsnį kartu su 101 ar 102 straipsniais. Šioje ataskaitoje į šias procedūras taip pat atsižvelgiama.

II. SAJUNGOS TEISĖS TAIKymo STEBĖJIMO POLITIKA

Veiksmingas ES teisės taikymo stebėjimas yra Komisijos geresnio reglamentavimo darbotvarkės dalis. Tokio stebėjimo rezultatai įtraukiami į teisės vertinimus, į naujų iniciatyvų poveikio vertinimus ir, apskritai, į teisėkūros ciklą. Tikslas yra pagerinti galiojančių teisės aktų įgyvendinimą bei vykdymo užtikrinimą ir kartu pakelti naujų teisės aktų kokybę.

Komisijos funkcijos yra unikalios ir svarbios – ji prižiūri ES teisės taikymą. Tuo pat metu ES teisė yra neatskiriama valstybių narių, kurioms tenka pagrindinė atsakomybė už tinkamą jos taikymą, nacionalinės teisės sistemos dalis. Valstybių narių viešojo administravimo institucijos ir teismai turi užtikrinti, kad teisės aktai ir įsipareigojimai būtų tinkamai vykdomi ir įgyvendinami. Prieš pradėdama oficialias pažeidimo nagrinėjimo procedūras, Komisija kartu su valstybėmis narėmis siekia spręsti problemas veiksmingai ir pagal Sąjungos teisę, vykdant struktūrinio šiuo tikslu sukurtą dialogo sistemą su aiškiais terminais⁴. Šis procesas vadinamas „EU Pilot“.

Jei sprendimo nerandama, Komisija tęsia dvišalę diskusiją ir gali pradėti oficialią pažeidimo nagrinėjimo procedūrą pagal SESV 258 straipsnį. Jei valstybės narės nesilaiko Teismo sprendimų (SESV 260 straipsnio 2 dalis) ar laiku neperkelia ES teisės direktyvų (SESV 260 straipsnio 3 dalis), joms taikomos finansinės sankcijos. Šios nuostatos būtinos siekiant bendro Komisijos vykdymo užtikrinimo politikos tikslo – „užtikrinti, kad ES teisė būtų įgyvendinama ir taikoma tinkamai ir laiku, siekiant naudoti žmonėms ir įmonėms.“

Piliečiai, įmonės, NVO ir kitos organizacijos svariai prisideda prie Komisijos stebėjimo – pranešami ES teisės perkėlimo į nacionalinę teisę ir (arba) valstybių narių valdžios institucijų vykdomo jos taikymo trūkumai. Komisija visiškai pripažįsta svarbų jų vaidmenį ir, tvarkydama skundus, yra įsipareigojusi suteikti administracines garantijas, pavyzdžiui, informuoti skundo pateikėją apie visus veiksmus, kurių Komisija imasi toliau nagrinėdama skundą, ir pranešti skundo pateikėjui prieš baigiant nagrinėti skundą.

⁴ Žr. komunikatą „Rezultatų siekianti Europa – Bendrijos teisės taikymas“, COM(2007) 502.

III. PAŽEIDIMO NAGRINĖJIMO PROCEDŪRŲ ETAPAI

Pažeidimai gali būti nustatomi per Komisijos iniciatyva atliekamus tyrimus. Jie taip pat gali būti nustatyti gavus piliečių, įmonių, NVO ar kitų organizacijų skundų arba peticijų.

Jei neoficialus dvišalis dialogas su valstybe nare nepavyksta, Komisija gali nuspręsti pradėti oficialią pažeidimo nagrinėjimo procedūrą pagal SESV 258 straipsnį. Pažeidimo procedūrą sudaro *ikiteisminis* ir *teisminis etapai*.

Yra trys pagrindinės ES teisės pažeidimų rūšys:

- nepranešimas: valstybė narė Komisijai nepraneša apie direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę priemones;
- neatitiktis ir (arba) nesilaikymas: Komisija mano, kad valstybės narės teisės aktai neatitinka ES teisės aktų reikalavimų;
- netinkamas ir (arba) blogas taikymas: nacionalinės valdžios institucijos Sąjungos teisę taiko netinkamai arba visiškai netaiko.

Ikiteisminiu pažeidimo procedūros etapu pirmiausia Komisija valstybei narei siunčia *oficialų pranešimą*, kuriame prašoma paaiškinimo per nustatytą terminą. Paskui, jeigu valstybės narės atsakymas yra nepatenkinamas arba ji visai neatsako, Komisija siunčia *pagrįstą nuomonę*, kurioje reikalaujama, kad valstybė narė per tam tikrą laikotarpį užtikrintų atitiktį.

Jei valstybė narė nesilaiko pagrįstos nuomonės, Komisija pradeda *teisminę procedūrą* ir kreipiasi į Teisingumo Teismą.

Kai Komisija kreipiasi į Teismą pagal SESV 258 straipsnį dėl to, kad valstybė narė neįvykdė savo įsipareigojimų pranešti apie priemones, kuriomis perkeliama direktyva, ji gali pasiūlyti finansinių sankcijų, taikomų pagal 260 straipsnio 3 dalį.

Jei valstybė narė nesiima būtinų veiksmų Sąjungos teisėje nustatytų įpareigojimų nevykdymą nustačiusio Teismo sprendimui įvykdyti, Komisija gali tęsti pažeidimo nagrinėjimo procedūrą pagal SESV 260 straipsnio 2 dalį ir, išsiuntusi oficialų pranešimą pagal SESV 260 straipsnio 2 dalį, vėl kreiptis dėl valstybės narės į Teismą. Tokiu atveju Komisija gali siūlyti, o Teismas gali skirti finansines sankcijas (vienkartinę sumą ir (arba) periodines baudas).

IV. PRIEŠ PRADEDANT PAŽEIDIMO NAGRINĖJIMO PROCEDŪRĄ

1. Problemų nustatymas

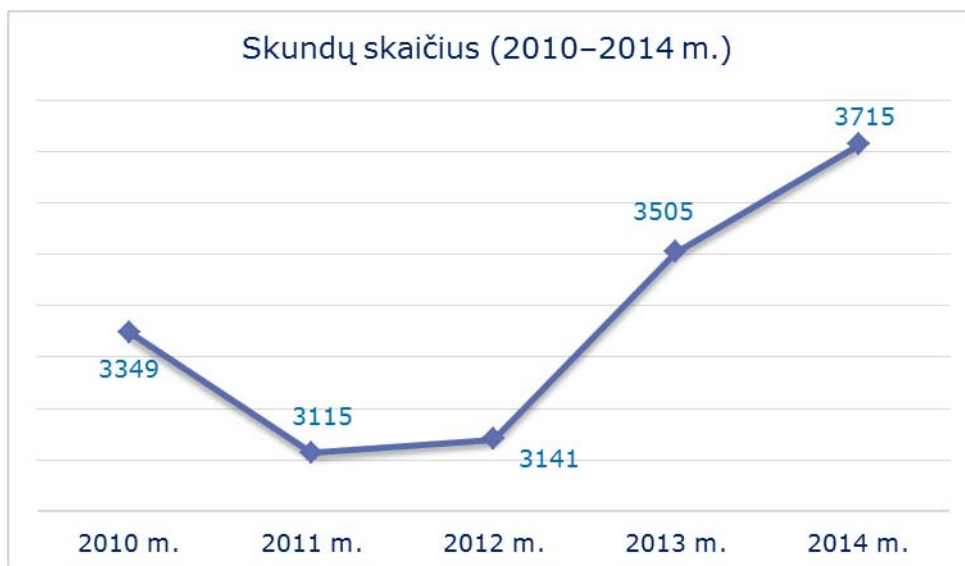
1.1. Savo iniciatyvos bylos

Kaip įgyvendinama ES teisė, Komisija paprastai nagrinėja savo iniciatyva. Kaip ir skundų atveju, pirmiausia Komisija pradeda dvišales diskusijas su atitinkama valstybe nare per sistemą „EU Pilot“ ir bando rasti sprendimą dėl neatitikties ES teisės aktams (išsamesnė informacija pateikta toliau esančiame 2 punkte). 2014 m. pradėti 777 tyrimai (2013 m. – 1023 tyrimai).

Daugiausia pažeidimų nustatyta trijose politikos srityse – aplinkos, energetikos ir mobilumo / transporto (atitinkamai 151, 115 ir 115 naujų „EU Pilot“ bylų). Daugiausia tokių pažeidimų – Italijoje, Ispanijoje ir Vokietijoje (atitinkamai 59, 47 ir 42 naujų „EU Pilot“ bylų).

1.2. Skundai ir peticijos

2014 m. piliečiai, įmonės, NVO ir kitos organizacijos ir toliau labai aktyviai pranešdavo apie galimus ES teisės pažeidimus. Toliau pateikiamoje diagramoje parodyta, kad skaičiai nuo 2012 m. nuolat augo. Todėl visų nebaigtų nagrinėti skundų skaičius per 2014 m. padidėjo maždaug 5,7 %.

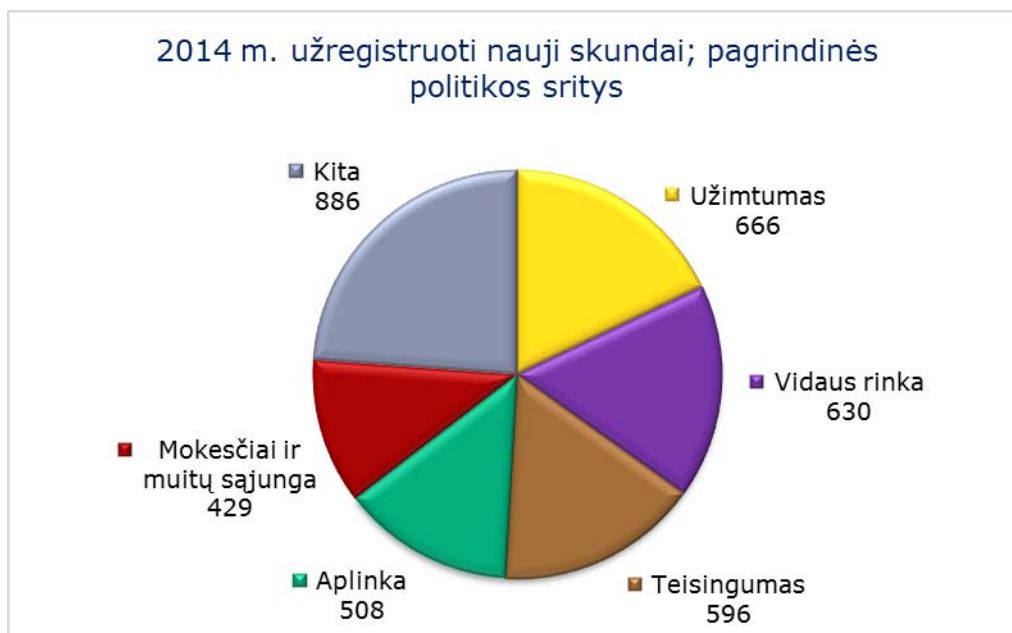
Toliau šioje diagramoje pateikti pagrindiniai duomenys apie piliečių skundus:⁵

2014 m. buvo užregistruota 3715 naujų skundų. Daugiausia skundų pateikta dėl trijų valstybių narių:

- Ispanijos: 553 skundai, susiję daugiausia su užimtumu (222 skundai); aplinka (111 skundų) ir teisingumu (76 skundai);
- Italijos: 475 skundai, susiję visų pirma su užimtumu (110 skundų); aplinka (92 skundai) ir vidaus rinka bei paslaugomis (65 skundai) ir
- Vokietijos: 276 skundai, susiję daugiausia su vidaus rinka bei paslaugomis (55 skundai); aplinka (54 skundai) ir teisingumu (50 skundų).

Toliau pateikiamoje diagramoje parodytos penkios politikos sritys, dėl kurių skundų gauta daugiausia (76 % visų skundų).

2014 m. buvo išnagrinėti 3 744 skundai. Kai jie jau buvo įvertinti, Komisija su valstybėmis narėmis pradėjo dvišales diskusijas dėl 447 skundų, siekdama

⁵ 2013 m. metinėje ataskaitoje pateiktas nebaigtų nagrinėti skundų skaičius 2013 m. pabaigoje nuo dabartinio skaičiaus skiriasi. Taip yra todėl, kad kai kurios bylos dėl administracinių prižasčių buvo atnaujintos 2014 m.

išsiaiškinti, ar pažeistos ES taisyklės⁶. Po 223 tokių skundų pradėtos pažeidimo nagrinėjimo procedūros po to, kai Komisija atmetė valstybių narių pateiktus atsakymus sistemoje „EU Pilot“.

Komisijai turi įgaliojimus pagal SESV 258 straipsnį nusiųsti oficialų pranešimą valstybei narei, nerengdama išankstinių dvišalių diskusijų, ir gali tai padaryti skubiais ir išimtiniais atvejais. Skundai, dėl kurių vyko diskusijos pagal sistemą „EU Pilot“, dažniausiai buvo susiję su vidaus rinka ir paslaugomis; mokesčiais ir muitų sąjunga; aplinka (pagal sistemą „EU Pilot“ pradėtos atitinkamai 80, 60 ir 59 bylos). Jie dažniausiai buvo susiję su šiomis valstybėmis narėmis:

- Italija: 66 bylos, daugiausia susijusios su aplinka (16 naujų „EU Pilot“ bylų); mokesčiais ir muitų sąjunga (10) ir užimtumu (10);
- Ispanija: 37 bylos, daugiausia susijusios su skundais dėl aplinkos problemų (6 naujos „EU Pilot“ bylos); įmonėmis (5); teisingumu (4); užimtumu (4) ir mokesčiais ir muitų sąjunga (4);
- Prancūzija: 33 bylos, daugiausia susijusios mokesčiais ir muitų sąjunga (7 naujos „EU Pilot“ bylos); teisingumu (5) ir aplinka (4) ir
- Vokietija: 33 bylos, daugiausia susijusios su skundais dėl vidaus rinkos ir paslaugų (15 naujų „EU Pilot“ bylų); mokesčiais ir muitų sąjunga (3); įmonėmis (3) ir mobilumu bei transportu (3).

2014 m. Europos Parlamentas peticijomis ir klausimais atkreipė Komisijos dėmesį į valstybių narių vykdomo ES teisės įgyvendinimo ir taikymo trūkumus.

Tokie trūkumai, be kita ko, yra:

- *Aplinka*: buvo išsiųsti trys oficialūs pranešimai dėl leidimų įvairiems plėtros projektams Prancūzijoje suteikimo.

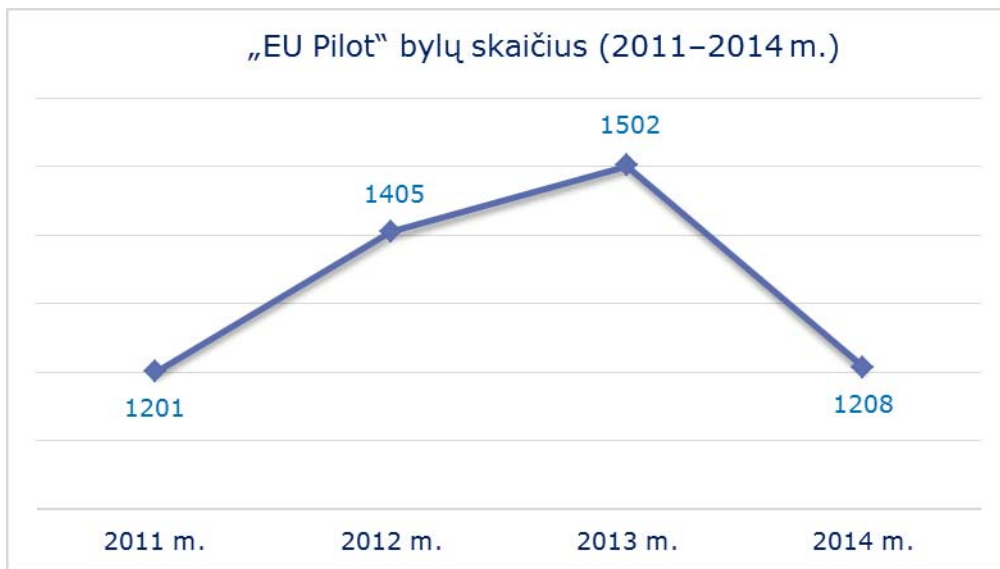
Kitose 13 bylų, susijusiose su atliekų tvarkymu, vandens apsauga ir poveikio vertinimais, Komisija pradėjo dvišalius dialogus su valstybėmis narėmis. Dauguma šių bylų susijusios su Italija, Prancūzija, Liuksemburgu ir Ispanija.
- *Transportas*: Komisija pradėjo dvišalį dialogą su Airija, Italija ir Ispanija keturiose bylose, susijusiose su vietos transporto diskriminuojančio pobūdžio bilietų kainomis, neįgaliems vairuotojams išduodamais vairuotojo pažymėjimais, keleivinio kelių transporto veiklos ir moksleiviams skirto transporto reikalavimais.
- *Sveikata ir vartotojai*: Komisija įvertino įtariamus ES taisyklių dėl gyvūnų gerovės ir maisto saugos pažeidimus.
- *Mokesčiai*: rašytinis Parlamento klausimas Komisijai sukėlė susirūpinimą dėl Danijos teisės aktų, pagal kuriuos draudžiama kitoje valstybėje narėje įsteigtos bendrovės nerezidentinio padalinio nuostolius, patirtus nacionalinėje teritorijoje, perduoti šioje teritorijoje įsteigta tos pačios grupės bendrovei.

⁶ Dvišalės diskusijos buvo pradėtos ne dėl visų skundų su valstybėmis narėmis, nes ES teisės aktai nebuvo pažeisti (2 459), Komisija neturėjo teisės veikti (147) arba korespondencija nebuvo laikoma skundu (468). Todėl šių 3 074 skundų nagrinėjimas nutrauktas.

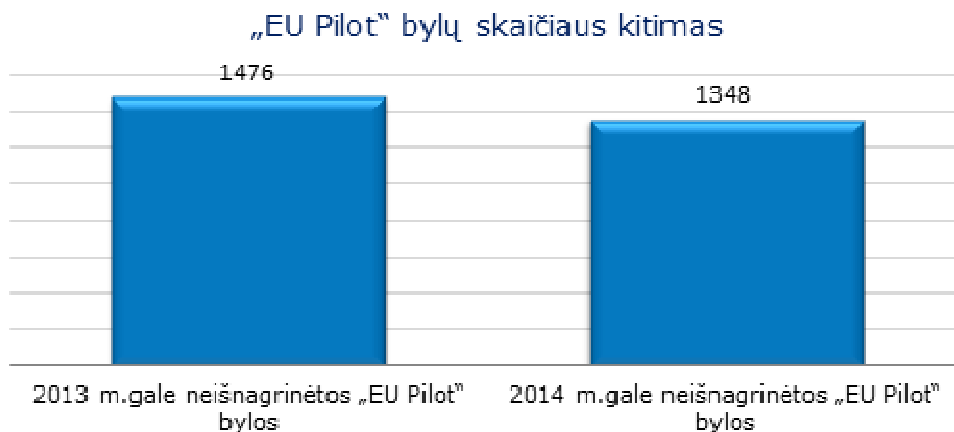
2. Problemų sprendimas

„EU Pilot“ – Komisijos iniciatyva, kurios tikslas – prašyti valstybių narių atsakyti į klausimus ir rasti būdų, kaip spręsti ES teisės aktų taikymo problemas. Ją taikyti padeda internetinė duomenų bazė ir komunikacinė priemonė. „EU Pilot“ dialogu Komisija ir valstybės narės problemas išsprendžia greičiau, tai yra naudinga piliečiams ir įmonėms, nes vykdomi pagal ES teisę nustatyti įpareigojimai.

Naujų „EU Pilot“ bylų skaičius 2011–2013 m. palaipsniui augo (žr. diagramą). Tačiau 2014 m. lygis nukrito iki 2011 m. lygio: pradėtos 1 208 naujos bylos (maždaug 20 % mažiau).

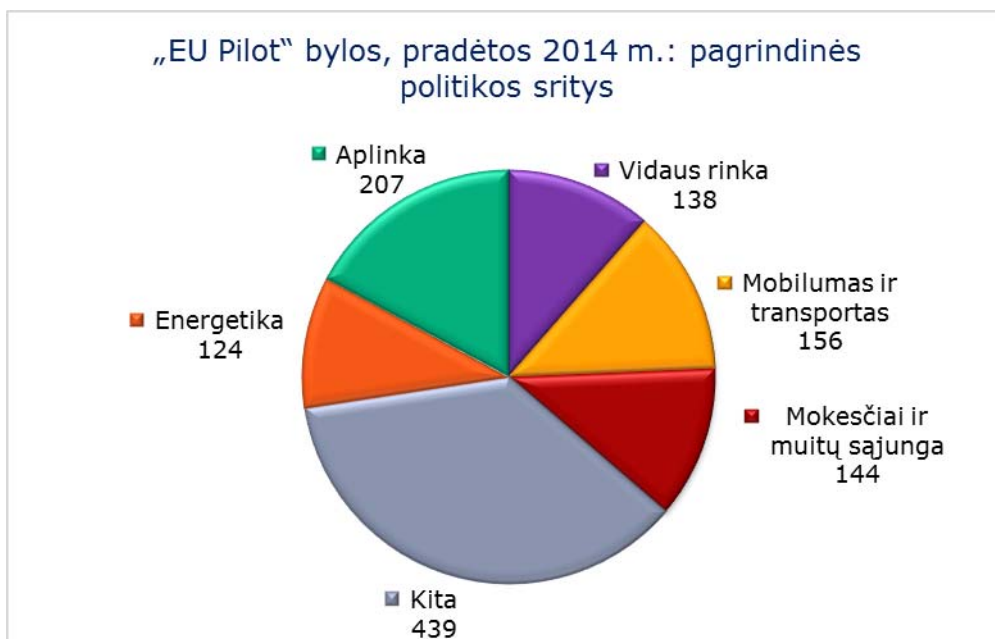
Šioje lentelėje pateikti pagrindiniai 2014 m. „EU Pilot“ duomenys⁷:

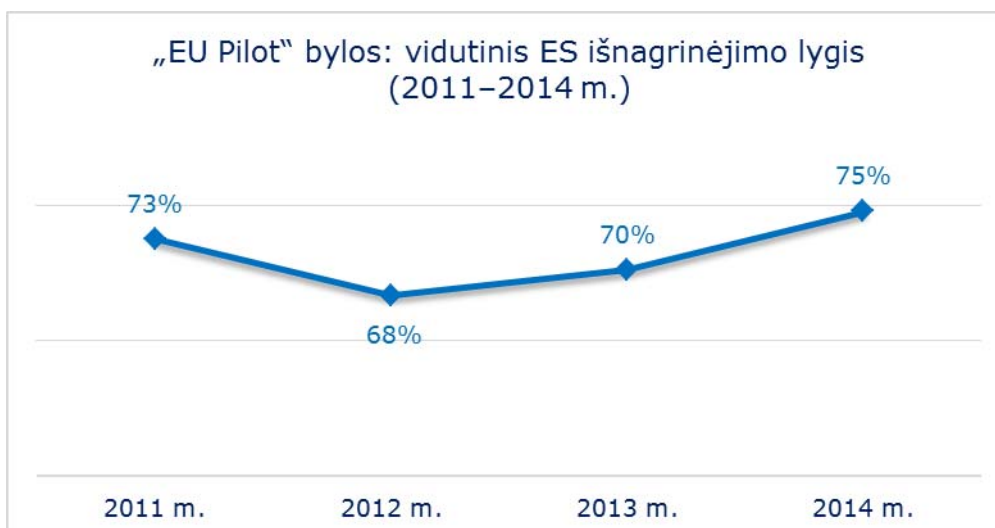
2014 m. buvo pradėtos 1 208 naujos „EU Pilot“ bylos. Šį skaičių sudaro 423 bylos, pradėtos gavus skundus, 8 pradėtos dėl tyrimų, o 777 – naujos bylos, pradėtos savo iniciatyva.

⁷ Iš bendro „EU Pilot“ nebaigtų bylų 2013 m. pabaigoje ir naujų 2014 m. „EU Pilot“ bylų skaičiaus (1 476+1 208=2 684) atimamas išnagrinėtų bylų skaičius (2 684-1 336=1 348). 2013 m. metinėje ataskaitoje pateiktas nebaigtų nagrinėti skundų skaičius 2013 m. pabaigoje nuo dabartinio skaičiaus skiriasi. Taip yra dėl to, kad kai kurios bylos buvo įregistruotos per vėlai, o kitos buvo baigtos.

Ši skritulinė diagrama rodo politikos sritis, kuriose 2014 m. buvo pradėtos dauguma naujų „EU Pilot“ bylų:

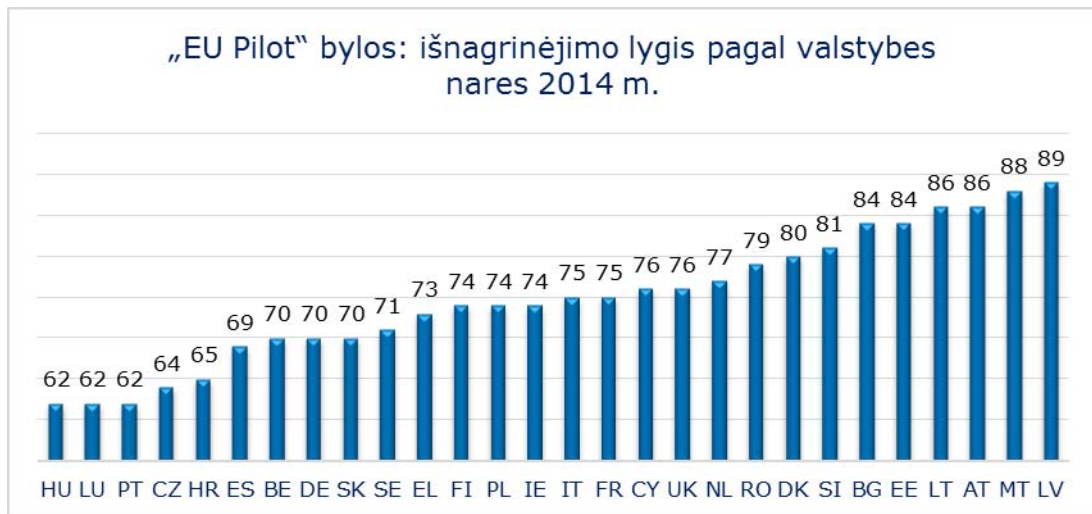

2014 m. buvo išnagrinėtos 1 336 „EU Pilot“ bylos. Iš 2014 m. išnagrinėtų 1 336 „EU Pilot“ bylų Komisija užbaigė 996, nes valstybės narės atsakymas buvo patenkinamas. Valstybių narių bylų išnagrinėjimo lygis siekia 75 %; 2013 m. jis siekė 70 %. Vieną bylą valstybė narė minimu etapu atmetė; Komisija su tuo sutiko. Iš viso buvo baigtos nagrinėti 339 „EU Pilot“ bylos po to, kai Komisija atmetė valstybių narių pateiktus atsakymus. Iš jų 325 „EU Pilot“ byloms buvo taikyta oficiali pažeidimo nagrinėjimo procedūra (2013 m. tokių bylų buvo 396). 91 byla buvo susijusi su mobilumu ir transportu, 43 bylos – su aplinka, 39 bylos – su mokesčiais ir muitų sąjunga ir 37 bylos – su užimtumu ir socialiniais reikalais. Dažniausiai prie pažeidimų nagrinėjimo procedūrų pereita Italijos, Ispanijos, Vokietijos ir Prancūzijos „EU Pilot“ bylose (atitinkamai 31, 28 ir 22 bylos).

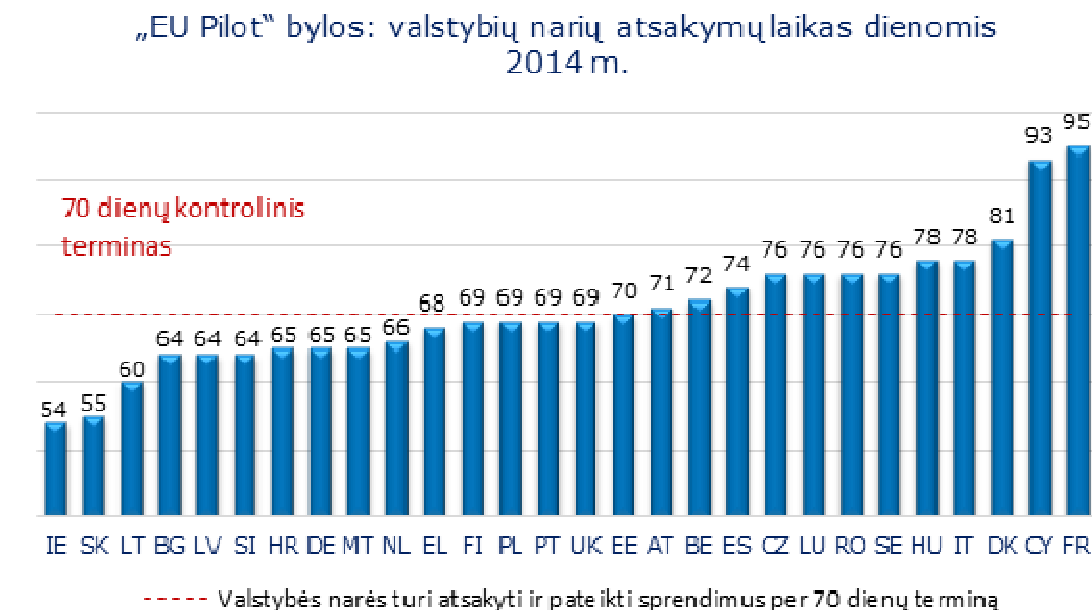

2014 m. pabaigoje nebuvo baigtos nagrinėti 1 348 „EU Pilot“ bylos. 2014 m. pabaigoje dauguma nebaigtų „EU Pilot“ bylų buvo susijusios su Italija (139), Ispanija (91), Graikija ir Lenkija (po 73). Aplinka liko pagrindinė politikos sritis su 390 nebaigtų bylų, po jos eina teisingumas (157) ir mobilumas bei transportas (157).

Toliau pateiktoje diagramoje rodomas „EU Pilot“ bylų išnagrinėjimo lygis visose valstybėse narėse 2014 m. (proc.).

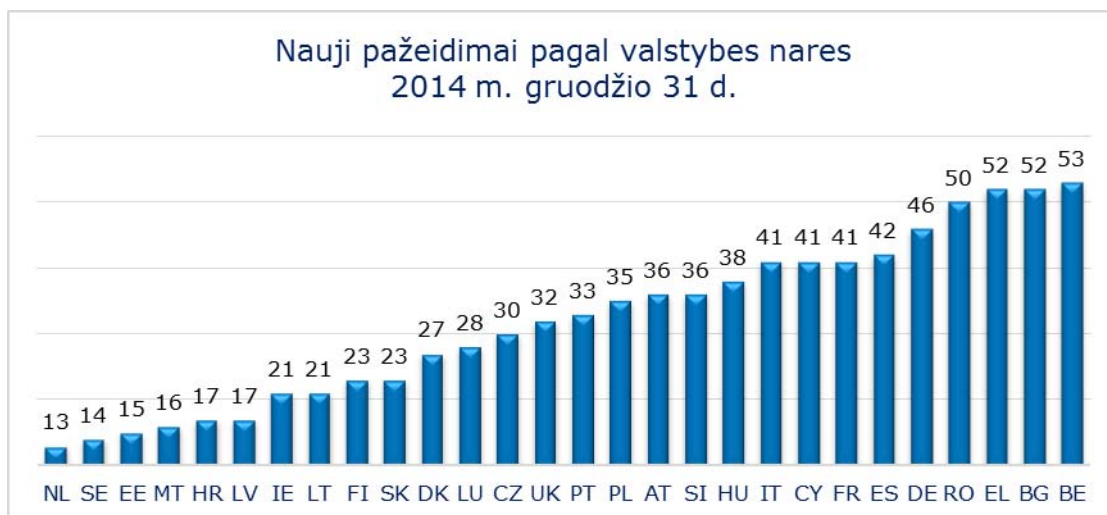
Valstybės narės pagal „EU Pilot“ į klausimus turėtų atsakyti per 10 savaičių (70 dienų). Kitoje diagramoje parodytas vidutinis kiekvienos valstybės narės atsakymų laikas (dienomis) 2014 m.

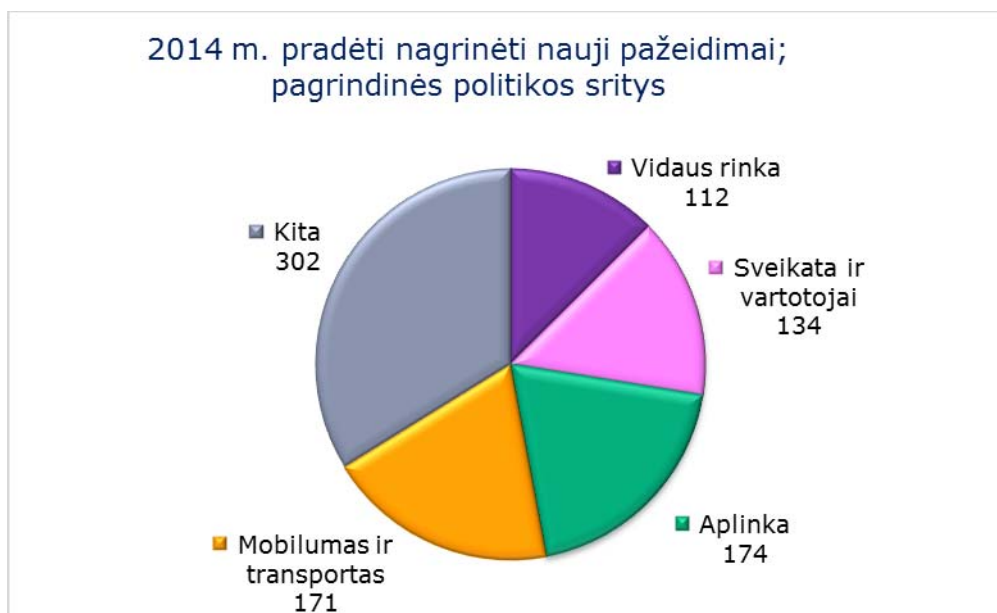
V. PAŽEIDIMŲ NAGRINĖJIMO PROCEDŪRA

1. Ikteisminis etapas

Jei valstybė narė nesiima priemonių įtariamam ES teisės pažeidimui pašalinti, Komisija gali pradėti pažeidimo nagrinėjimo procedūrą pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 258 straipsnį⁸ ir galiausiai gali perduoti bylą Teismui. 2014 m. Komisija pradėjo **893** naujas procedūras, išsiųsdama oficialų pranešimą. Toliau pateiktoje diagramoje parodytas paskirstymas pagal kiekvieną valstybę narę.

Toliau pateiktoje diagramoje parodytos pagrindinės politikos sritys, su kuriomis susijusios naujos procedūros.

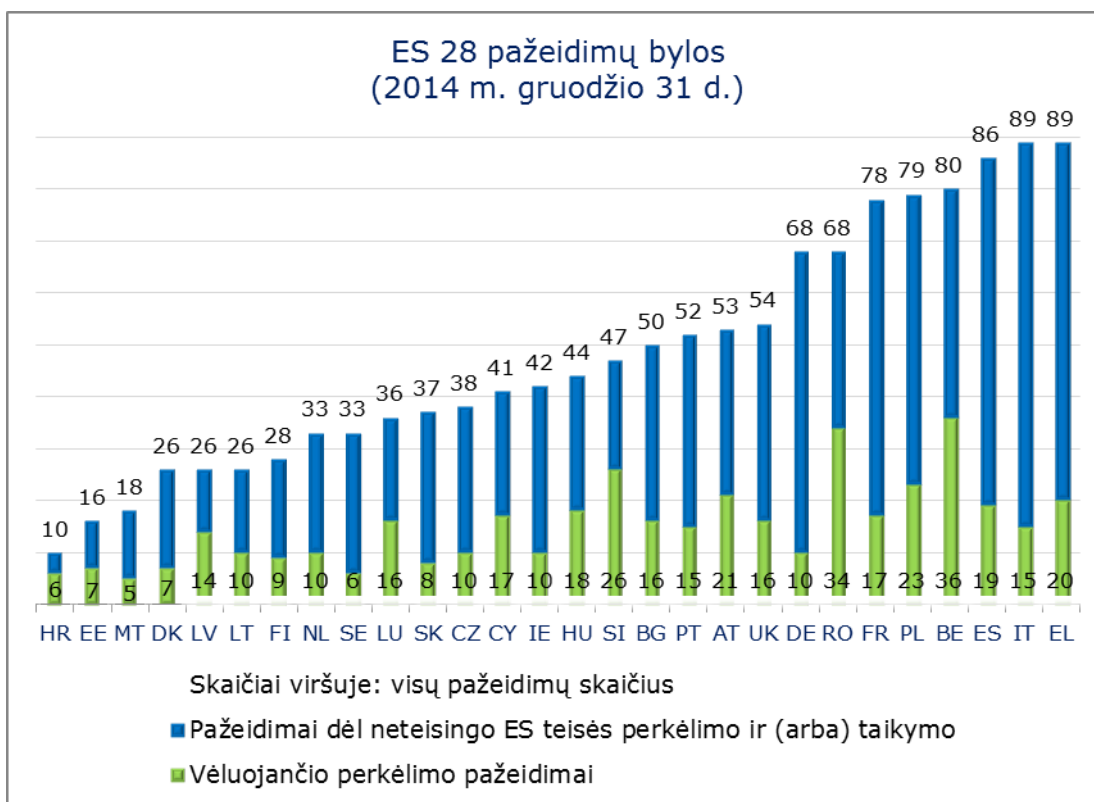
Be to, per 2014 m. Komisija valstybėms narėms išsiuntė 256 pagrįstas nuomones. Italija (20), Rumunija (17), Ispanija, Slovėnija, Graikija ir Lenkija (po 14) pagrįstų nuomonių sulaukė daugiausia. Aplinka, mobilumas ir transportas ir vidaus rinka bei paslaugos – politikos sritys, kuriose Komisija valstybėms narėms pateikė daugiausia pagrįstų nuomonių (atitinkamai 60, 44 ir 35).

⁸ Arba pagal kitas atitinkamas SESV nuostatas, žr. 3 išnašą.

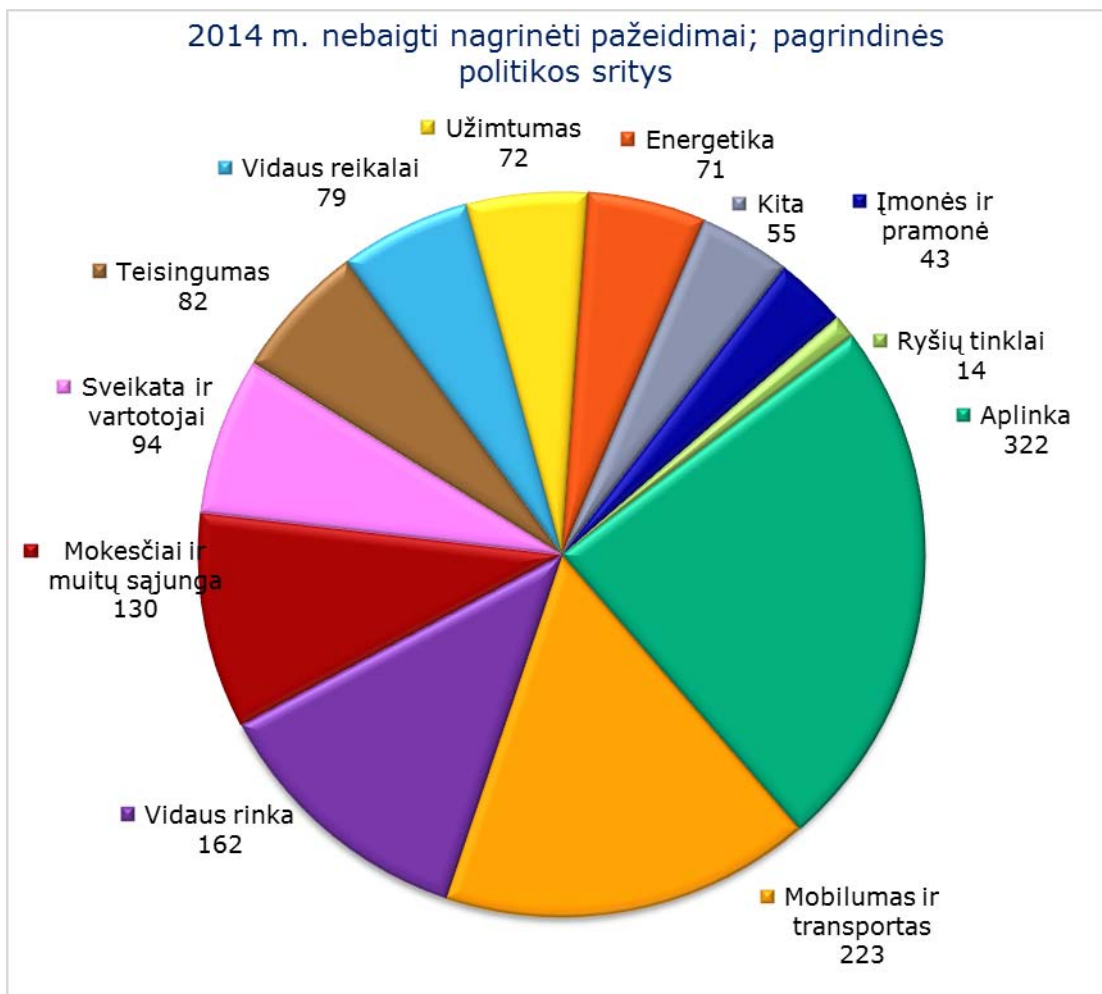
2014 m. pabaigoje buvo dar nebaigtos nagrinėti **1 347** pažeidimo bylos. Nors 2014 m. nebaigtų nagrinėti pažeidimo bylų skaičius šiek tiek padidėjo, bendras skaičius nuo 2010 m. sumažėjo (žr. toliau pateiktą diagramą).

Toliau pateiktoje diagramoje parodytas visų 2014 m. pabaigoje nebaigtų nagrinėti pažeidimo bylų pagal valstybes nares skaičius:

Ši skritulinė diagrama rodo politikos sritis, kuriose 2014 m. nebaigtų nagrinėti „EU Pilot“ bylų buvo daugiausia:

Per oficialią procedūrą valstybė narė ir Komisija tęsia dialogą, kurio tikslas – nacionalinę teisę suderinti su ES teisės aktais. Iš statistinių duomenų matyti, kad valstybės narės deda daug pastangų, kad pašalintų pažeidimus iki Teismui priimant sprendimą⁹.

2014 m. Komisija:

- baigė nagrinėti 580 pažeidimų, išsiuntusi oficialų pranešimą;
- baigė nagrinėti 190 bylų, išsiuntusi valstybei narei pagrįstą nuomonę, ir
- priėmė sprendimą 11 bylų perduoti Teismui, tačiau prieš pateikiant ieškinį. Be to, Komisija iš Teismo atsiėmė 16 bylų prieš jam paskelbiant sprendimą.

2. Bylos perdavimas nagrinėti Teisingumo Teismui pagal SESV 258 straipsnį ir 260 straipsnio 2 dalį

2014 m. pagal SESV 258 straipsnį Teismas priėmė 38 sprendimus, iš kurių 35 (92 proc.) buvo palankūs Komisijai. Daugiausia sprendimų Teismas priėmė prieš

⁹ Duomenys apskaičiuoti remiantis visomis pažeidimų bylomis, neatsižvelgiant į jų kilmę (t. y. ar tai skundas, ar Komisijos iniciatyva pradėta byla, ar vėluojančio direktyvų perkėlimo valstybėse narėse nagrinėjimo procedūra).

Ispaniją (5, visi Komisijos naudai), Belgiją (4, visi Komisijos naudai), Vokietiją (4, iš kurių vienas buvo Vokietijos naudai), Italiją (4, visi Komisijos naudai), Lenkiją (4, visi Komisijos naudai) ir Jungtinę Karalystę (4, visi Komisijos naudai). Daugiausia sprendimų 2014 m. Teismas priėmė aplinkos (10), mokesčių (8) ir įmonių bei pramonės (5) srityse.

Dažnai valstybės narės imasi reikiamų priemonių, kad Teismo sprendimas būtų įvykdytas greitai. Tačiau 2014 m. pabaigoje tebebuvo nebaigta nagrinėti 61 pažeidimo nagrinėjimo procedūra, priėmus Teismo sprendimą, nes Komisija laikėsi nuomonės, kad atitinkamos valstybės narės dar nebuvo įvykdžiusios sprendimų pagal SESV 258 straipsnį. Dauguma tų bylų susijusios su Ispanija (8), Lenkija (7) ir Graikija (6); tai aplinkos (19), mokesčių ir muitų sąjungos (14), transporto (6) ir sveikatos ir vartotojų apsaugos (6) sritys.

Iš minėtų 61 bylų 3 Teismui perduotos nagrinėti jau antrą kartą. Pagal SESV 260 straipsnio 2 dalį Komisija gali siūlyti, o Teismas įsipareigojimų nevykdančiai valstybei narei gali skirti sumokėti vienkartinę sumą ir (arba) periodinę baudą; valstybė narė nedelsdama turi sumokėti vienkartinę sumą ir mokėti periodinę baudą tol, kol ji visiškai įvykdo pirmąjį ir antrąjį Teismo sprendimus. 2014 m. pagal SESV 260 straipsnio 2 dalį buvo priimti penki Teismo sprendimai. Teismas baudas skyrė Italijai (1)¹⁰, Graikijai¹¹, Portugalijai¹², Ispanijai¹³ ir Švedijai¹⁴. 2014 m. pabaigoje tebebuvo nebaigtos nagrinėti 7 pažeidimų nagrinėjimo procedūros, priėmus Teismo sprendimą pagal SESV 260 straipsnio 2 dalį.

Bendras pažeidimų nagrinėjimo procedūrų skaičiaus sumažėjimas gali būti susijęs su tuo, kad nuo 2010 m. padaugėjo prejudicinių sprendimų pagal SESV 267 straipsnį¹⁵. Nuo 2010 m. Teisingumo Teismas maždaug pusėje savo sprendimų nagrinėjo nacionalinės teisės aktų atitikimo ES teisei problemas pagal SESV 267 straipsnį, daugeliu atveju nustatyta neatitikimų. Nors prejudiciniai sprendimai skiriasi nuo sprendimų dėl pažeidimų, Komisijai suteikiama papildoma galimybė sistemingiau užtikrinti, kad Sąjungos teisės pažeidimai dėl nacionalinės teisės aktų ar jų taikymo būtų ištaisomi.

¹⁰ Komisija prieš Italiją, [C-196/13](#), (40 000 000 EUR vienkartinė suma; bauda: 42 800 000 EUR periodinė pusmečio bauda neįvykdžius Teismo sprendimo pagal SESV 258 straipsnį).

¹¹ Komisija prieš Graikiją, [C-378/13](#), (10 000 000 EUR vienkartinė suma; bauda: 14 520 000 EUR periodinė pusmečio bauda neįvykdžius Teismo sprendimo pagal SESV 258 straipsnį).

¹² Komisija prieš Portugaliją, [C-76/13](#), (3 000 000 EUR vienkartinė suma; bauda: 10 000 EUR periodinė bauda neįvykdžius Teismo sprendimo pagal SESV 258 straipsnį).

¹³ Komisija prieš Ispaniją, [C-184/11](#), (vienkartinė suma: 30 000 000 EUR; be periodinės baudos).

¹⁴ Komisija prieš Švediją, [C-243/13](#), (2 000 000 EUR vienkartinė suma; bauda: 4 000 EUR periodinė bauda neįvykdžius sprendimo pagal SESV 258 straipsnį).

¹⁵ Žr. ES Teisingumo Teismo 2014 m. metinę ataskaitą – p. 94–99.

VI. DIREKTYVŲ PERKĖLIMAS Į NACIONALINĘ TEISĘ

1. Vėluojantis perkėlimas į nacionalinę teisę

Valstybės narių vėlavimas perkelti direktyvas į nacionalinę teisę lieka nuolatinė problema, kuri trukdo piliečiams ir įmonėms pajusti realią Sąjungos teisės naudą per teisės aktų leidėjo direktyvoms nustatytą ir sutartą laiką ir kuri neigiamai veikia bendrą teisinį saugumą bei vienodas sąlygas bendrojoje rinkoje. Apskritai, kai direktyva laiku neperkeliama į nacionalinę teisę, jos perkėlimo terminas, kuris yra taikomas visoms valstybėms narėms, nepagrįstai pratęsiamas. Todėl kova su vėlavimu perkelti teisės aktus į nacionalinę teisę yra jau seniai nustatytas Europos Komisijos prioritetasis¹⁶. Kad siekiama tokio tikslo, rodo Lisabonos sutartyje, SESV 260 straipsnio 3 dalyje, įvesta naujovė – Komisijos galimybė, kreipiantis į Teismą pagal 258 straipsnį dėl atitinkamos valstybės narės, pasiūlyti šiai taikyti finansines sankcijas dėl to, kad ji nepranešė Komisijai apie teisėkūros procedūra priimtą direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę priemonę per direktyvoje teisės aktų leidėjo nustatytą terminą (išsamiau – VI.2 poskirsnys).

Komisija siūlo valstybėms narėms skirti baudas pagal SESV 260 straipsnio 3 dalyje nustatytą specialią baudų sistemą, jei jos direktyvų neperkelia laiku (išsamiau – VI.2 poskirsnys).

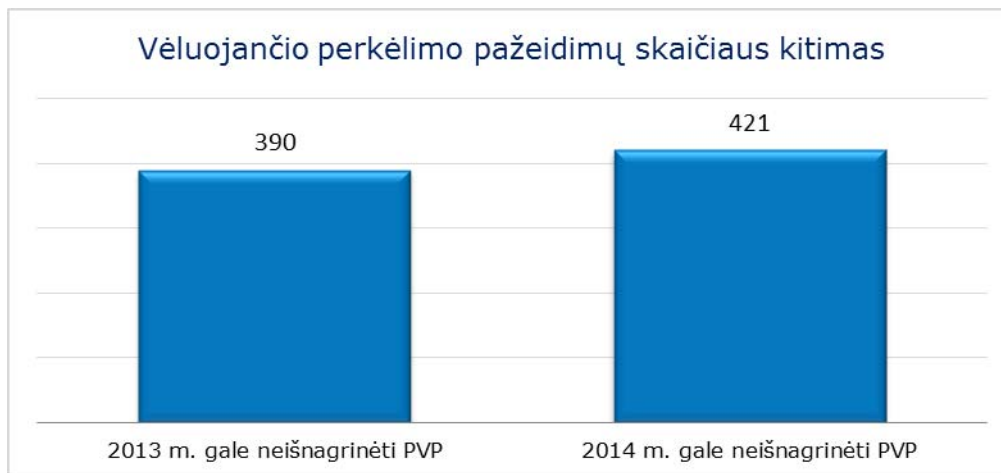
2014 m. valstybės narės į nacionalinę teisę turėjo perkelti mažiau direktyvų nei praėjusiais metais (67¹⁷, o 2013 m. – 74), tačiau daugiau nei 2012 m. (56). Tačiau, palyginti su ankstesniais metais, naujų pažeidimų dėl vėluojančio direktyvų perkėlimo skaičius 2014 m. žymiai padidėjo: 2014 m. padaryti 585 nauji pažeidimai dėl vėluojančio direktyvų perkėlimo, o 2013 m. – 478 (2012 m. jų buvo 447, 2011 m. – 1 185, o 2010 m. – 855).

Iki 2014 m. pabaigos dar nebaigta nagrinėti 421 vėluojančio perkėlimo byla – tai sudaro 7,4 % daugiau nei iki 2013 m. pabaigos (390 bylų).

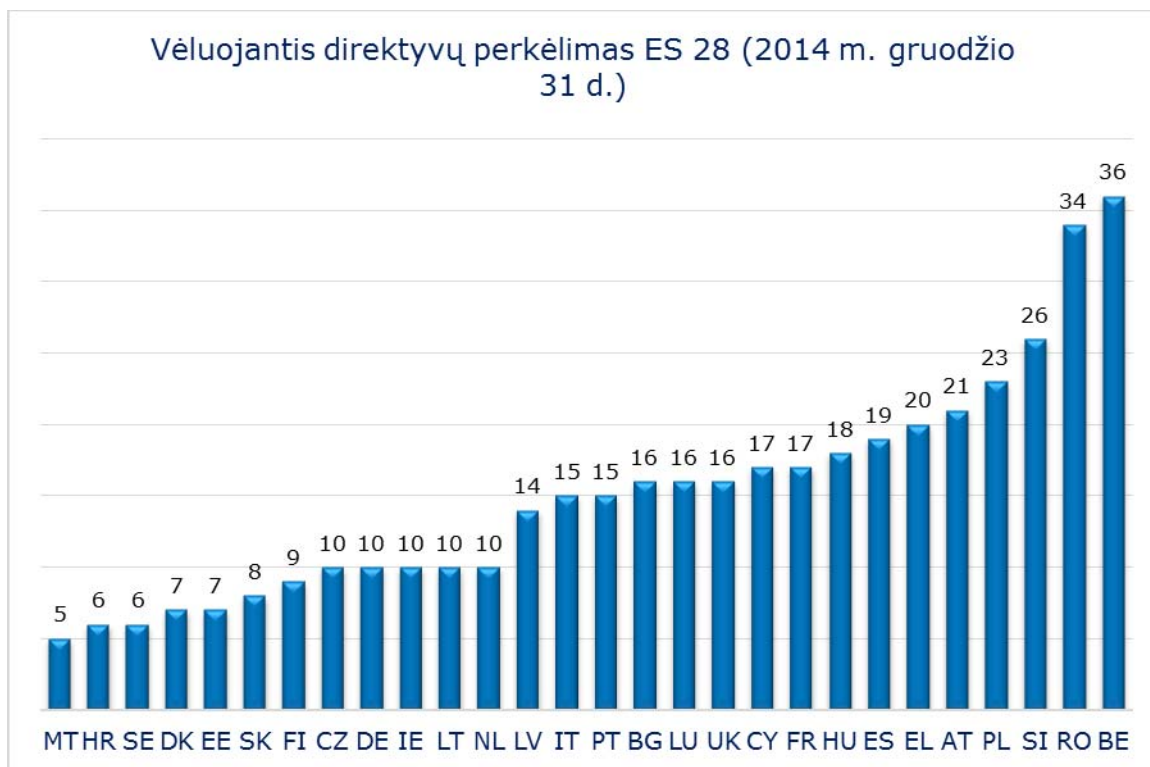
Toliau pateiktoje diagramoje pateikiami pagrindiniai duomenys apie 2014 m. Komisijos pradėtus pažeidimų dėl vėluojančio direktyvų perkėlimo (PVP) nagrinėjimo procedūras:

¹⁶ Komisijos komunikatas „Rezultatų siekianti Europa – Bendrijos teisės taikymas“, COM(2007) 502 galutinis, p. 9.

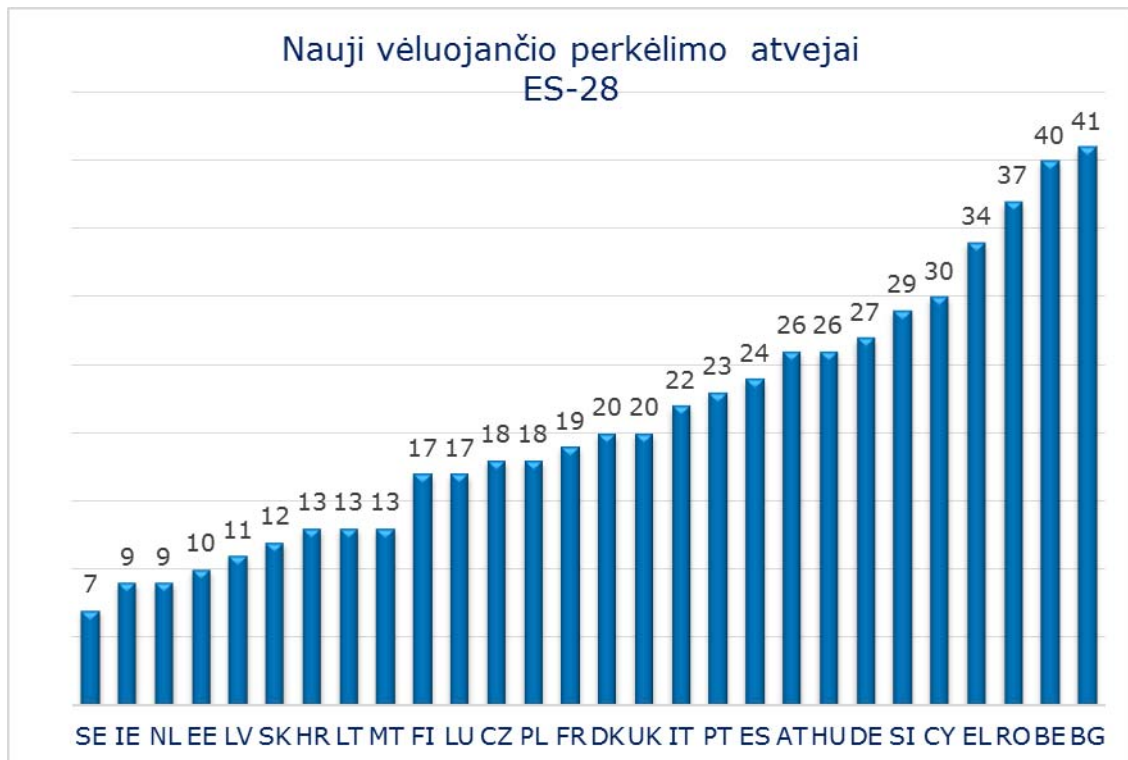
¹⁷ Iš šių 67 direktyvų 7 aplinkos apsaugos direktyvos buvo panaikintos 2013 m. rugsėjo 1 d., o kai kurioms valstybėms narėms buvo suteikti pereinamieji laikotarpiai.

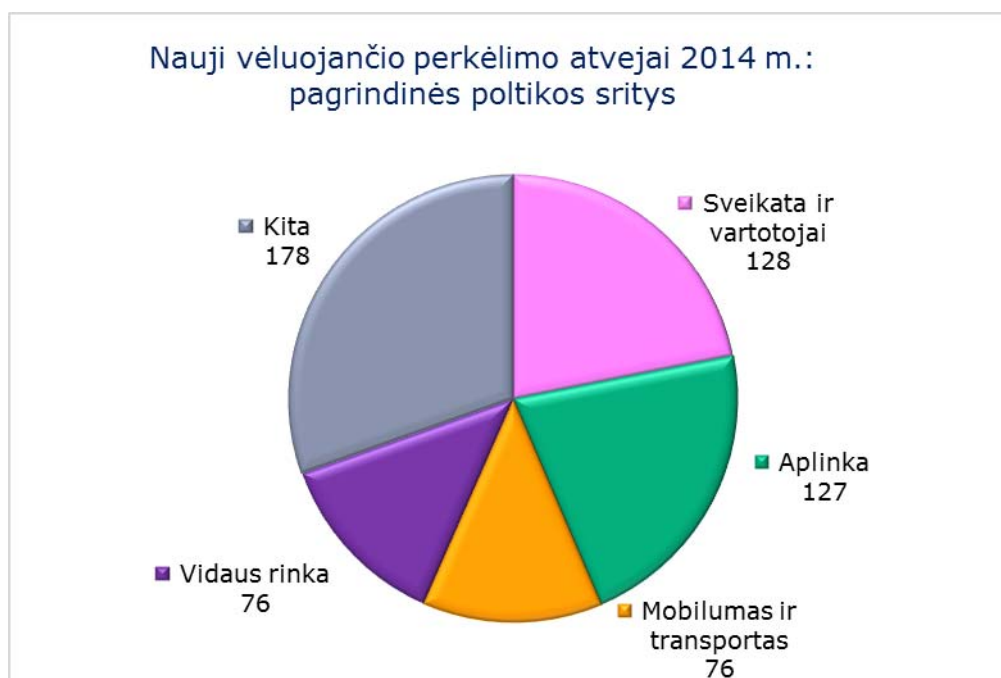
Toliau pateiktoje diagramoje parodytas visų iki 2014 m. gruodžio 31 d. nebaigtų nagrinėti PVP skaičius pagal valstybes nares nepriklausomai nuo metų, kuriais byla buvo pradėta.

Kitoje diagramoje pagal valstybes nares parodyta, kiek naujų bylų pradėta 2014 m. (iš viso 585).

Šioje skritulinėje diagramoje nurodytos keturios politikos sritys, kuriose naujų bylų 2014 m. buvo pradėta daugiausia:

Pradėtos naujos bylos prieš 27 valstybes nares dėl to, kad vėluota į nacionalinę teisę perkelti Direktyvą dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros¹⁸. Be to, 24 valstybės

¹⁸ Direktyva [2013/36/ES](#).

narės vėlavo perkelti Direktyvą dėl energijos vartojimo efektyvumo¹⁹. 17 pažeidimo nagrinėjimo procedūrų pradėta dėl Direktyvos dėl valstybių narių biudžeto sistemų reikalavimų²⁰, dėl Direktyvos dėl vartotojų teisių²¹ ir dėl Direktyvos dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų²². 16 valstybių narių neperkėlė per nustatytą terminą Direktyvos dėl pacientų teisių į tarpvalstybines sveikatos priežiūros paslaugas įgyvendinimo²³ ir Direktyvos, kuria sudaromos palankesnės sąlygos keistis informacija tarpvalstybiniu lygmeniu apie kelių eismo saugumo taisyklių pažeidimus²⁴, ir (arba) nepranešė apie jų perkėlimo į nacionalinę teisę priemones.

2. Bylos perdavimas nagrinėti Teisingumo Teismui pagal SESV 258 straipsnį ir (arba) 260 straipsnio 3 dalį

Pagal SESV 258 straipsnį perduodama Teisingumo Teismui nagrinėti byla dėl nevisiško direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę, Komisija gali pasiūlyti baudų dydį, nelaukdama pirmojo Teismo sprendimo, kaip nustatyta SESV 260 straipsnio 3 dalyje. Tokios Lisabonos sutartyje nustatytos naujos tikslas – suteikti valstybėms narėms daugiau paskatų perkelti direktyvas į nacionalinę teisę per Sąjungos teisėje nustatytus terminus. Komisija priima sprendimą dėl finansinių baudų dydžio atsižvelgdama į Komunikatą dėl SESV 260 straipsnio 3 dalies įgyvendinimo²⁵.

Kaip ir anksčiau, 2014 m. Komisija perdavė Teisingumo Teismui nagrinėti kelias vėluojančio direktyvos perkėlimo bylas, prašydama pagal SESV 260 straipsnio 3 dalį skirti periodines baudas. 2014 m. Teismui buvo perduotos bylos dėl trijų valstybių narių: Belgijos,²⁶ Suomijos²⁷ ir Airijos (dvi bylos)²⁸. Komisija atsiėmė savo ieškinį Teismui vienoje byloje dėl vėluojančio Atsinaujinančių išteklių energijos direktyvos²⁹ perkėlimo į Airijos nacionalinę teisę. Visos Teismui perduotos bylos dėl pavėluoto teisės aktų perkėlimo į nacionalinę teisę su pasiūlymais skirti periodines baudas buvo susijusios su energetikos politika. Sprendimai dėl perdavimo taip pat buvo priimti ir kituose sektoriuose, ne tik energijos, tačiau tais atvejais valstybės narės priėmė reikiamas perkėlimo priemones prieš perduodant ieškinius Teismui ir taip išvengė Teismo procedūrų. Komisija Teismui dar nepasiūlė taikyti vienkartinį sumų mokėjimo. Kai Komisija ėmė taikyti SESV 260 straipsnio 3 dalies įgyvendinimo politiką, ji tikrai tikėjosi, kad baudos bus pakankamos, kad būtų galima pasiekti naujos tikslas – suteikti valstybėms narėms didesnę paskatą laiku perkelti direktyvas į nacionalinę teisę. Nors visos nuo 2011 m. Teisingumo Teismui pagal SESV 258 straipsnį ir 260 straipsnio 3 dalį perduotos bylos iš Teismo buvo vėliau atsiimtose dėl to, kad teisės aktai buvo visiškai perkelti į nacionalinę teisę, reikia pažymėti, kad visiškai perkelti jie buvo labai vėlyvu teisminio proceso etapu, o kai kurios valstybės narės

¹⁹ Direktyva [2012/27/ES](#).

²⁰ Tarybos direktyva [2011/85/ES](#).

²¹ Direktyva [2011/83/ES](#).

²² Direktyva [2012/19/ES](#).

²³ Direktyva [2011/24/ES](#).

²⁴ Direktyva [2011/82/ES](#).

²⁵ Komisijos komunikatas — [Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 260 straipsnio 3 dalies įgyvendinimas](#), OL C 12, 2011 1 15, p. 1.

²⁶ Komisija Teismui perdavė bylą dėl Belgijos dėl to, kad ji nesugebėjo iki galo įgyvendinti Direktyvos dėl pastatų energinio naudingumo, ir pasiūlė 42 178,50 EUR periodinę baudą.

²⁷ Komisija Teismui perdavė bylą dėl Suomijos dėl to, kad ji nesugebėjo iki galo įgyvendinti Direktyvos dėl pastatų energinio naudingumo ir pasiūlė 19 178,25 EUR periodinę baudą.

²⁸ Komisija Teismui perdavė bylą dėl Airijos dėl to, kad ji tik iš dalies perkėlė Elektros energijos direktyvą ir pasiūlė 20 358 EUR periodinę baudą. Atskira byla: Komisija Teismui perdavė bylą dėl Airijos dėl to, kad ji nesugebėjo iki galo perkelti Atsinaujinančių išteklių energijos direktyvos, ir pasiūlė 25 447,50 EUR periodinę baudą.

²⁹ Direktyva [2009/28/EB](#).

naudojosi neleistinu perkėlimo termino, kuris teisės aktų leidėjo visoms valstybėms narėms yra nustatytas vienodas, pratęsimu.

2014 m. valstybės narės dėjo daugiau pastangų siekdamos iki galo perkelti teisės aktus iki Teisingumo Teismui priimant sprendimus. Tačiau kartu su kitomis ankstesniais metais pradėtomis bylomis, pagrįstomis SESV 258 straipsniu ir 260 straipsnio 3 dalimi, dar nebaigtos nagrinėti iš viso 8 vėluojančio direktyvų perkėlimo bylos, kuriose siūlomos periodinės baudos: po 2 bylas prieš Austriją ir Lenkiją ir po 1 bylą prieš Belgiją, Suomiją, Nyderlandus ir Airiją.

VII. POLITIKOS RAIDA

1. Kad Sąjungos teisė būtų artimesnė Europos žmonėms

2014 m. Komisija ir toliau stengėsi geriau informuoti piliečius apie jų teises, nustatytas ES teisėje, ir užtikrinti, kad jie žinotų apie tinkamas teisių gynimo priemones, jeigu, jų manymu, šios teisės buvo pažeistos. Šiomis pastangomis siekiama užtikrinti geresnes galimybes susipažinti su informacija apie ES teisės taikymą, apie problemų sprendimo priemones, skirtas ES piliečiams ir įmonėms valstybėse narėse, ir apie ES piliečių ir įmonių skundų, susijusių su ES teisės pažeidimais, nagrinėjimo tvarkos gerinimą.

1.1. Geresnės galimybės susipažinti su informacija apie ES teisės taikymą

2014 m. gruodžio 9 d. Europos Komisija paskelbė naują interneto svetainės skiltį „ES teisės taikymas“, Komisijos priimtų sprendimų dėl pažeidimų nagrinėjimo procedūrų duomenų bazę ir elektroninę skundo formą piliečiams ir įmonėms.

1.1.1. Nauja interneto svetainės skiltis „ES teisės taikymas“

Interneto svetainės skiltis „ES teisės taikymas“, kurioje apsilanko daugiau nei 30 000 lankytojų per mėnesį³⁰, yra antra pagal lankomumą portale „Europa“. Šios interneto svetainės skilties turinys ir struktūra buvo visiškai pakeisti ir supaprastinti. Skiltyje piliečiams suteikiama galimybė rasti informaciją, kurios jiems reikia, greičiau visomis oficialiomis ES kalbomis.

1.1.2. Komisijos priimtų sprendimų dėl pažeidimų nagrinėjimo procedūrų duomenų bazė

Komisija taip pat paskelbė naują savo sprendimų dėl pažeidimų nagrinėjimo procedūrų internetinę duomenų bazę³¹. Patobulinta ir vartotojui pritaikyta paieškos priemonė leidžia lengviau rasti sprendimus dėl pažeidimo pagal valstybę narę, bylos numerį, politikos sritį ir kt.

1.1.3. Elektroninė skundo forma

Siekdama, kad visuomenės nariams būtų lengviau pateikti skundus dėl ES teisės aktų pažeidimų, 2014 m. gruodžio mėn. Komisija pristatė paprastą elektroninę skundo formą³². Ją galima rasti portale „Europa“, skyriuje „Jūsų teisės ir galimybės“, kuriame skundo pateikėjas nukreipiamas į įvairias problemų sprendimo ir skundų nagrinėjimo tarnybas ES ir valstybėse narėse.

1.2. Geresnė prieiga prie problemų sprendimo priemonių piliečiams ir įmonėms valstybėse narėse

Nors skundų pateikėjai yra svarbus informacijos apie ES teisės aktų pažeidimus šaltinis, daugeliu atvejų paaiškėja, kad Komisijai pateikti skundai nėra susiję su ES teisės pažeidimais. Piliečiams ir įmonėms sprendžiant problemas dėl netinkamo ES teisės taikymo valstybėse narėse, dažnai greičiausias ir veiksmingiausias būdas yra kreiptis į atitinkamas nacionalines valdžios institucijas.

³⁰ [ES teisės taikymas.](#)

³¹ [Komisijos sprendimai dėl pažeidimų.](#)

³² [Jūsų teisės ir galimybės: problemų sprendimas ir skundai.](#)

Kad įmonės ir visuomenė galėtų lengviau sužinoti apie formalumus ir procedūras, kurių turi būti laikomasi skirtingose šalyse, ir į ką kreiptis, Komisijos portale „Jūsų Europa“ pateikiama praktinė informacija ir patarimai apie gyvenimą ir keliavimą ES šalyse. Portale „Jūsų Europa“ piliečiams ir įmonėms nurodoma tinkamiausia tarnyba, galinti padėti rasti sprendimą³³; šis portalas yra tarsi vartai į pagalbą ir padeda nukreipti skundus tinkamu adresu.

1.3. Greitesnis piliečių ir įmonių skundų nagrinėjimas

Siekiant toliau supaprastinti skundų nagrinėjimą ir teikti geresnes paslaugas piliečiams ir įmonėms, Komisija 2014 m. sujungė problemų sprendimo tarnybą SOLVIT su vidaus priemone skundams registruoti CHAP³⁴.

CHAP užtikrinama, kad skundai būtų tinkamai ir laiku priskiriami kompetentingoms Komisijos tarnyboms, o skundo pateikėjams būtų reguliariai teikiama grįžtamoji informacija laikantis 2012 m. komunikato „Santykių su skundų dėl Sąjungos teisės taikymo pateikėjais administravimo nuostatų atnaujinimas“³⁵.

SOLVIT, nacionalinių administracinių institucijų neoficialią problemų sprendimo priemonę, Komisija ir valstybės narės sukūrė 2002 m., kad žmonėms būtų padedama gauti greitus sprendimus dėl problemų, kurioms būdingas tarpvalstybinis aspektas, kai nacionalinės valdžios institucijos nesilaiko ES teisės.

Ryšiu tarp SOLVIT ir CHAP užtikrinama, kad skundai bus nagrinėjami greičiau.

2. „Trečiojo ramsčio“ pereinamasis laikotarpis. Policijos ir teisminis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose dabar turi tokį patį statusą kaip ir kitos ES politikos sritys

2014 m. gruodžio mėn. 1 d. nustojo galioti taisyklės, kuriomis buvo ribojama Teisingumo Teismo atliekama ES taisyklių dėl policijos ir teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose teisminė kontrolė ir Komisijos įgaliojimai stebėti šios srities ES teisės aktų taikymą³⁶.

2009 m. gruodžio 1 d. įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, buvo panaikintas ES teisės aktų „trečiasis ramstis“ (teisingumas ir vidaus reikalai)³⁷. Sutarties nuostatos, susijusios su policijos ir teisminiu bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose, buvo įtrauktos į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) V antraštinę dalį.

³³ Tokios priemonės apima „Jūsų Europos patarėją“ (nepriklausomo teisininko paaiškinimai), [SOLVIT](#) (su viešosios administracijos įstaigomis susijusių problemų sprendimas), Europos įmonių tinklą ir vieną bendrą informacinį punktą (parama MVI), EURES (darbo paieška) ir Europos vartotojų centrų tinklą (vartotojų centrai).

³⁴ CHAP yra Komisijos IT priemonė, kuria registruojami ir tvarkomi skundai ir pasiteiravimai apie valstybių narių ES teisės taikymą.

³⁵ [COM/2012/0154](#) final.

³⁶ Lisabonos Sutarties 36 protokolo 10 straipsnis. Daugiau informacijos pateikiama pranešime spaudai [IP/14/2266](#).

³⁷ Maastrichto sutartimi (1992 m.) buvo nustatyta nauja institucinė struktūra, kurią sudaro trys ES „ramsčiai“. Trečiasis ramstis buvo tarpvyriausybinių; daugiausia dėmesio skirta teisingumo ir vidaus reikalams (TVR); po Amsterdamo sutarties (1999 m.) kai kurias sritis perkėlus į pirmąjį ramstį (laisvas judėjimas, prieglobstis, imigracija, sienos, vizų politika ir civilinė teisė) jo pavadinimas buvo pakeistas į policijos ir teismo bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose (PTB). Paskui pagal trečiąjį ramstį daugiausia dėmesio buvo skiriama bendradarbiavimui teisėsaugos ir kovos su rasizmu srityje, tačiau išlaikytas jo tarpvyriausybinių pobūdis. Pagal trečiąjį ramstį buvo pradėtos kurti daugelis svarbių politikos sričių – Europos arešto orderis, bendra Europos prieglobsčio sistema ir Šengeno erdvė.

Vis dėlto Lisabonos sutarties 36 protokole numatyta pereinamojo laikotarpio priemonė – iki 2014 m. gruodžio 1 d. Komisijos įgaliojimai pagal SESV 258 straipsnį (pažeidimo nagrinėjimo procedūra) ir Teisingumo Teismo įgaliojimai netaikyti policijos ir teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose teisės aktams, priimtiems iki Sutarties įsigaliojimo, nebent tokie teisės aktai buvo panaikinti, neteko galios ar pakeisti (sąlygos, kartais vadinamos „lisabonizacija“) Sutarčiai įsigaliojus.

Kai kurios valstybės narės (Danija, Airija ir Jungtinė Karalystė) turi specialų su šiomis politikos sritimis susijusį statusą³⁸.

Panaikinus ramsčių struktūrą ir visiškai integravus policijos ir teismo bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose į ES teisės aktus ir institucijas prisidedama prie veiksmingų priemonių laisvės, saugumo ir teisingumo srityje ir didinamas valstybių narių tarpusavio pasitikėjimas bei visuomenės pasitikėjimas Europos Sąjunga.

3. Įgyvendinimo planai ir aiškinamieji dokumentai: dabartinė padėtis

3.1 Įgyvendinimo planai

Komisija teikia įgyvendinimo planus, kad būtų lengviau veiksmingai ir laiku taikyti Sąjungos teisę, visapusiškai pripažindama, kad už Sąjungos teisės taikymą yra atsakingos valstybės narės. Įgyvendinimo planai parengiami pradiname etape rengiant naujus teisės aktus. Juose nurodomos problemos, kurių kils valstybėms narėms teisės aktus taikant ir į kurias valstybės narės, atlikdamos parengiamuosius perkėlimo į nacionalinę teisę ir įgyvendinimo darbus, turi atsižvelgti. Juose taip pat numatyta daug įvairių priemonių, kurios valstybėms narėms būtų naudingos įgyvendinant Sąjungos teisę, pavyzdžiui, rekomendaciniai dokumentai, ekspertų grupės ir atitinkamos interneto svetainės.

2014 m. Komisija priėmė 4 direktyvas (3 susijusias su vidaus rinka ir 1 – su aplinka) su įgyvendinimo planais. Planuose nustatomos pagrindinės problemos ir siektini rezultatai valstybėms narėms perkeltiant direktyvas. Juose siūlomi naudingi veiksmai (pavyzdžiui, tikslo pasiekimas iki nustatyto termino, pasinaudojimas patirtimi, įgyta ankstesniais metais, stebėjimas ir kokybės ataskaitų teikimas, praktiniai įgyvendinimo seminarai, dvišaliai susitikimai ir ekspertų grupės). Be to, juose nurodomi Komisijos kontaktiniai centrai (projektui vadovaujantys departamentai).

Komisija mano, kad šie planai padės į nacionalinę teisę veiksmingai perkelti ir įgyvendinti pasiūlytas direktyvas. Komisija stebės, kaip įgyvendinimo planai vykdomi.

3.2. Aiškinamieji dokumentai

Nors už direktyvų perkėlimą tiksliai ir laiku atsakingos valstybės narės, Komisijos, kaip Sutarčių sergėtojos, vaidmuo – patikrinti, ar tai padaryta. Todėl informacija, kurią valstybės narės pateikia Komisijai, turi būti aiški ir tiksli. 2011 m. ES institucijos ir valstybės narės susitarė dėl naujos sistemos, pagal kurią valstybės narės pateikia patvirtinamosios informacijos apie tai, kaip jos perkėlė direktyvas į savo teisę³⁹. Buvo sutarta, kad tokia patvirtinamoji informacija (aiškinamieji

³⁸ Lisabonos sutartimi nustatyti Europos Sąjungos sutarties, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 21, 22 ir 36 protokolai.

³⁹ Politika išdėstyta 1) 2011 m. rugsėjo 28 d. Bendrame valstybių narių ir Komisijos politiniame pareiškime dėl aiškinamųjų dokumentų (OL 2011/C 369/02) ir 2) 2011 m. spalio 27 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos politinio pareiškimo dėl aiškinamųjų dokumentų projekte (OL 2011/C 369/03).

dokumentai) bus pateikta pagrįstais atvejais kartu su direktyvų perkėlimo priemonėmis⁴⁰.

2014 m. Komisija paprašė aiškinamųjų dokumentų 8 iš 12 Tarybai ir Parlamentui pateiktų pasiūlymų dėl direktyvų atveju. Per šį laikotarpį Taryba ir Parlamentas priėmė 23 direktyvas (iš 65), dėl kurių Komisija paprašė pateikti aiškinamųjų dokumentų ir kuriose palikta sutarta konstatuojamoji dalis dėl tokių dokumentų poreikio.

2014 m. valstybės narės į nacionalinę teisę turėjo perkelti 67 direktyvas;⁴¹ 8 direktyvų atveju jos įsipareigojo pateikti aiškinamuosius dokumentus⁴². Kai kurios valstybės narės aiškinamųjų dokumentų neatsiuntė. Teisingumo srities direktyvų atveju (2 iš 8) Komisija gavo 16 aiškinamųjų dokumentų pirmosios direktyvos atveju (9 dokumentai atsiųsti kaip atitikties lentelės) ir 16 antrosios direktyvos atveju (10 dokumentų atsiųsta kaip atitikties lentelės). Aplinkos apsaugos srities direktyvų atveju (3 iš 8) Komisija gavo 7 aiškinamuosius dokumentus pirmosios direktyvos atveju (4 dokumentai atsiųsti kaip atitikties lentelės), 8 antrosios direktyvos atveju (5 dokumentai atsiųsti kaip atitikties lentelės) ir 16 trečiosios direktyvos atveju (10 dokumentų atsiųsta kaip atitikties lentelės). Energetikos srities direktyvos atveju Komisija gavo 28 atitikties lenteles (ne iš visų valstybių narių, tačiau kai kurios valstybės narės atsiuntė kelias lenteles) ir 14 kitų aiškinamųjų dokumentų. Finansų rinkos direktyvų atveju (2 iš 8) Komisija pirmosios direktyvos atveju gavo 9 aiškinamuosius dokumentus (8 dokumentai atsiųsti kaip atitikties lentelės); antrosios direktyvos atveju Komisija gavo tik 1 aiškinamąjį dokumentą (atitikties lentelė).

Gauti dokumentai skiriasi forma ir turiniu – nuo paprasčiausios nuorodos į nacionalinės teisės aktus, kuriais direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, iki išsamių atitikties lentelių. Jie apima Komisijai skirtus laiškus ir informacinius pranešimus, įskaitant lenteles; juose paaiškinta, kaip valstybės narės perkėlė direktyvą į nacionalinę teisę. Kai kuriuose išsamiai paaiškinta, kaip naujoji direktyva atspindi jau galiojančiuose nacionalinės teisės aktuose.

Remiantis pirmuoju vertinimu, atrodo, kad kai kurios valstybės narės aiškiai nurodo, kaip direktyva perkelta į nacionalinę teisę. Tačiau kitos ne visiškai laikosi savo ankstesnių įsipareigojimų, nes ne visada aiškiai ir tiksliai pateikia informaciją, reikalingą pagal nusistovėjusią teismų praktiką⁴³.

Išsamesnį vertinimą bus galima atlikti tik tada, kai Komisija gaus didesnio direktyvų skaičiaus aiškinamuosius dokumentus. Komisija ir toliau apie tai Europos Parlamentui ir Tarybai praneš būsimoje metinėse ataskaitose dėl ES teisės taikymo.

4. Geresnio reglamentavimo darbotvarkė

2015 m. Komisijos darbo programoje⁴⁴ patvirtinama, kad Komisija aktyviai dirbs, kad ES teisė būtų tinkamai taikoma ir įgyvendinama, o jos vykdymas –

⁴⁰ Valstybės narės „įsipareigoja prie pranešimų apie perkėlimo priemones pridėti vieną ar daugiau aiškinamųjų dokumentų, kurie gali būti pateikiami atitikties lentelių arba kitų tam pačiam tikslui skirtų dokumentų forma.“ „Pateikdama atitinkamus pasiūlymus kiekvienu konkrečiu atveju“ Komisija turi „pagrįsti tokių dokumentų pateikimo reikalingumą ir proporcingumą“.

⁴¹ Iš šių 67 direktyvų kai kurios buvo panaikintos, kai kurioms valstybėms narėms skirtas pereinamasis laikotarpis; dar kitoms valstybėms narėms direktyvos netaikomos.

⁴² Direktyvos [2012/17/ES](#) (JUST), [2013/1/ES](#) (JUST), [2012/18/ES](#) (ENV), [2012/19/ES](#) (ENV), [2012/33/ES](#) (ENV), [2012/27/ES](#) (ENER), [2013/14/ES](#) (MARKT) ir [2014/59/ES](#) (MARKT).

⁴³ Žr. Teisingumo Teismo bylą [C-427/07](#) ir joje nurodytą teismo praktiką.

⁴⁴ http://ec.europa.eu/atwork/pdf/cwp_2015_lt.pdf.

užtikrinamas ir kad piliečiai realiai pajustų to naudą. Tai dera su J. C. Junckerio Komisijoje įsteigtomis pirmininko pirmojo pavaduotojo, atsakingo už geresnį reglamentavimą, institucijų ryšius, teisinės valstybės principus ir Pagrindinių teisių chartiją, pareigomis.

2014 m. geresnio reglamentavimo darbotvarkėje įvyko keletas svarbių pokyčių

Prisidedant prie Geresnio reglamentavimo gairių rengimo, buvo surengtos viešos konsultacijos dėl vertinimo, poveikio vertinimo ir konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais gairių⁴⁵.

5. ES reglamentavimo kokybė

Kartu su Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programa (REFIT)⁴⁶ Komisija nustatė plataus užmojo darbotvarkę su beveik 200 individualių veiksmų siekiant supaprastinti ir sumažinti reglamentavimo našta, panaikinti esamus reglamentus ir atsiimti pasiūlymus dėl naujų reglamentų. Kiti veiksmai – tinkamumo patikros ir vertinimai, skirti ES reglamentavimo veiksmingumui ir efektyvumui įvertinti ir būsimoms naštos mažinimo iniciatyvoms rengti.

2014 m. birželio mėnesį Komisija priėmė komunikatą⁴⁷, įskaitant keletą naujų REFIT iniciatyvų, ir paskelbė pirmąją metinę suvestinę⁴⁸, kad būtų palengvinta įgyvendinimo stebėseną ir suinteresuotųjų šalių dialogą. Naująja Komisijos darbo programa patvirtinamos REFIT iniciatyvos, kurias reikia įgyvendinti 2015 metais⁴⁹.

⁴⁵ http://ec.europa.eu/smart-regulation/evaluation/consultation/index_en.htm,
http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/consultation_2014/index_lt.htm,
http://ec.europa.eu/smart-regulation/guidelines/consultation_2014/stakeholder-consultation/index_en.htm

⁴⁶ [COM\(2013\) 685 final](#).

⁴⁷ [COM\(2014\) 368](#).

⁴⁸ [SWD\(2014\)192 final/2](#).

⁴⁹ [COM\(2014\) 910 final](#).

VIII. IŠVADOS

Veiksmingai taikyti ES teisę 2014 m. ir toliau trukdė didelės problemos.

Daug ES teisės pažeidimų reiškia, kad valstybės narės turi dėti daugiau pastangų tinkamai ir laiku įgyvendinti teisės aktus, kad įmonės ir piliečiai pajustų naudą. Bendras oficialių pažeidimų nagrinėjimo procedūrų per pastaruosius penkerius metus sumažėjimas (beveik nuo 2 900 iki 1 347) atspindi struktūrinio dialogo per „EU Pilot“ veiksmingumą, kai galimi pažeidimai išsprendžiami greitai, siekiant naudos piliečiams ir įmonėms. Ateinančiais metais Komisija sieks iki galo atlikti savo, kaip Sutarčių sergėtojos, vaidmenį ir sustiprinti bendradarbiavimą su valstybėmis narėmis, siekdama užkirsti kelią pažeidimams ir paspartinti ES teisės pažeidimų ištaisymą, jei tai būtina. Be to, Komisija ir toliau teiks naudingą informaciją piliečiams ir įmonėms apie ES teisės aktus ir padės jiems spręsti problemas toliau stiprindama susijusias priemones, pvz., SOLVIT, ir įgyvendindama iniciatyvas, skirtas Sąjungos teisės teikiamos naudos veiksmingumui stiprinti. Didėjantis pažeidimų, susijusių su vėlavimu perkelti teisės aktus į nacionalinę teisę, skaičius rodo, kad greitas perkėlimas daugelyje valstybių narių išlieka problema ir reikalauja veiksmingo Komisijos atsako.

Įgyvendindama geresnio reglamentavimo darbotvarkę, Komisija sieks užtikrinti ES teisės aktų aiškumą, veiksmingumą ir įgyvendinamumą. Šį tikslą galima pasiekti tik visoms dalyvaujančioms šalims aktyviai dalyvaujant ES teisėkūros procese. Didesnis dėmesys bus skiriamas įgyvendinimo, valdymo ir vykdymo užtikrinimo aspektams, tiek Komisijai rengiant pasiūlymus, tiek ir per visą teisėkūros procesą.

Kai direktyvos bus priimtose, iki perkėlimo į nacionalinę teisę termino pabaigos Komisija stengsis teikti pagalbą valstybėms narėms jas įgyvendinant. Pasibaigus perkėlimo į nacionalinę teisę terminui Komisija sustiprins ES teisės įgyvendinimo kontrolę atlikdama perkėlimo į nacionalinę teisę struktūrinį ir sistemingą tikrinimą ir nacionalinės teisės aktų atitikties patikras.

Savalaikis ir tinkamas ES teisės perkėlimas į nacionalinės teisės aktus ir aiški vidaus teisės sistema turėtų būti valstybių narių prioritetasis. Tai turėtų gerokai sumažinti ES teisės aktų pažeidimų, taigi, ir skundų skaičių, taip suteikiant naudą piliečiams ir įmonėms.